

Съюзът на лесовъдите в България
Ви пожелава весела Коледа
и щастлива Нова година!

Българска ТОРА

Издание
на Съюза
на лесовъдите
в България

ISSN 1312-7055

Брой 5 (84), год. XVII, декември 2021 г., София 1303, ул. "Антим I" №17
www.bulgarian-foresters.org

e-mail: bggora@abv.bg

ПОЗИЦИЯ на Съюза на лесовъдите в България

До политически партии и коалиции
Относно: необходимост от спешно реформиране на горския сектор в България

УВАЖАЕМИ ДАМИ И ГОСПОДА,

Съюзът на лесовъдите в България (СЛБ) е правоприемник на Дружеството на българските лесовъди, основано през 1909 г., продължител на благородните традиции в опазването и възпроизвъдството на Българска гора и член на Съюза на европейските лесовъди. Като строго професионална организация, обединяваща над 3700 членове от около 7000-та лесовъдска колегия с висше образование, стопанисваща горските територии на България, които заемат над 37 % от площта на страната, СЛБ нееднократно е изразявал експертно становище по всички въпроси, които засягат стопанисването и опазването на горите на България и развитието на съвременно горско стопанство, като същевременно полага максимални усилия за подобряване на състоянието на българските гори.

Като отчитаме, че горите на Република България:

- са национален капитал, който създава годишно над 14 млн. м³ дървесина, около 6-8 млн. м³ от които се добива за промишлено потребление в строителството или за преработка на крайни продукти - мебели, дограма, хартия и картони;

- създават директно или индиректно заестост на над 100 000 работещи в горското и ловното стопанство, дърводобива, дървообработването, мебелната и целулозно-хартиената промишленост и устойчиво с родни ресурси произвеждат около 5 % от ВВП на страната;

- имат значение за отоплението на над 1 млн. домакинства през зимата;

- са среда за формиране на над 80 % от пряснатата вода в страната;

- над 85 % са обществена (държавна и общинска) собственост;

- са възможност за успешното и дългосрочно справяне с новите предизвикателства, породени от африканската чума по свинете и пандемията от COVID 19;

- са основен фактор за спасяване с последствията от промените в климата, което отново бе подчертано на Световната среща на лидерите в рамките на 26-ата Конференция на страните по Рамковата конвенция на ООН по изменение на климата в Глазгоу т.г., както и изходящайки от натрупания национален опит и традиции, Съюзът на лесовъдите в България предлага в навес-

щето на предстоящите парламентарни и президентски избори, политическите партии в България да обърнат внимание върху някои основни аспекти в управлението на горския сектор с оглед подгответие на промени в Закона за горите, които да доведат до очакваното от обществеността подобряване на състоянието на българските гори и горския сектор:

1. Да се предприеме спешна структурно-административна реформа в горския сектор чрез изменение в Закона за горите или приемане на нов закон, насочен към възстановяване на единството на ведомството, изпълняващо дейности по управление, контрол и стопанисване на горите у нас, независимо от това дали същото ще е структура в състава на МЗХГ, или ще се отдели в самостоятелно горско ведомство на пряко подчинение на Министерския съвет. Единството на ведомството или самостоятелното ведомство е необходимо задължително да съчетава в себе си като най-важна държавна функция - формирането и осъществяването на политиката в областта на горското и ловното стопанство, дърводобива, дървообработването, мебелната и целулозно-хартиената промишленост, както и управлението на дейностите по възпроизвъдство и стопанисване на горите, при осигуряване на баланс от икономически, екологични и социални продукти, както и функции и услуги от държавните гори за задоволяване на обществените потребности в дългосрочен аспект.

2. Да се преустанови порочният начин на функциониране и финансиране на системата, създаден с неуспешната реформа в горския сектор вследствие на приетия през 2011 г. нов Закон за горите. Осъществяването на общественополезните дейности и функции на горското стопанство като залесяване, опазване, отглеждане на горите, борбата с ерозията, лесозащита, ловното стопанство, охраната на лова и дивеча, строителството на горските пътища, горската инвентаризация, поддържането на биоразнообразието, изпълнението на поддръжка и/или възстановителни дейности в защитените територии и т.н. трябва да бъде приоритет, като бъде преустановена зависимостта на изпълнението им от добива и продажбата на добита дървесина от държавните гори. За целта част от публичните функции и

дейности е необходимо да бъде обвързана с финансиране от държавния бюджет, а останалата част от издръжката на системата да се финансира от приходите от дейностите в държавните горски територии.

3. Да се възстанови практиката за ръководители в горското ведомство и неговите поделения да бъдат назначавани доказани професионалисти с определен за съответната позиция минимален стаж по специалността, призната от лесовъдската колегия и с безспорни управленски качества, морал и авторитет.

4. Усъвършенстване на системата за образование, квалификация и преквалификация на работещите, с особен акцент на техническите-лесовъди, обучавани в центрове за професионална квалификация. Обособяване на единна система за набиране, развитие и задържане на качествените и образованите специалисти в системата - промяна в категорията на труд за служителите, допълнително заплащане за прослужено време върху основното месечно възнаграждение за всяка година стаж, осигуряване на пари за храна и облекло.

5. Отделяне на средства и стартиране на процеса за извършване на първа национална горска инвентаризация и усъвършенстване на инвентаризацията и планирането в горите независимо от собствеността. Развитие на системата на горско планиране и въвличане на заинтересованите страни във формулирането и осъществяването на горската политика на местно и национално ниво.

6. Повишаване на прозрачността в сектора "Горско стопанство". Откриване на достъпа до системата за информация за горите - обвързане на данните за горите в ГИС, в която всяка информация е обектно привързана и може да бъде достъпна чрез различни електронни устройства - компютър, лаптоп, таблет, мобилен телефон. Непрекъснато усъвършенстване на единната информационна система и улесняване на достъпа до информация за граждани от дейността на централното горско ведомство и осъществяванието на дейността на горите в ЕС, което считаме задължава нас - лесовъдите в България, и вас - политическите партии и коалиции, призвани да защитавате обществения интерес, да положим усилия за осигуряването на бъдещето на горите в ЕС и да подпомогнем поддържането на тези ценни активи за поколенията напред. Тази отговорна задача изисква въпросите за развитието на сектора "Горско стопанство" у нас да се поставят на най-високо държавно ниво, т.е. в Правителството на България, което в най-голяма степен би се осъществило чрез самостоятелно горско ведомство, с регионални структури и териториални звена - държавни горски и ловни стопанства.

ваци на проверка на сигнали в реално време.

7. Създаване на обществени консултативни съвети към всяко равнище на управление - община, област, район за планиране и национално ниво, включващи в състава си представители на всички заинтересовани страни, с възможности да се обсъждат проблемите на управлението и стопанисването на горите, което да допринесе за възстановяване на доверието на обществото към лесовъдската колегия.

8. Разработване на дългосрочни и финансово осигурени програми за екологично образование на обществеността - създаване на образователни центрове, оборудване на подвижни центрове по "Горската педагогика", като основна цел и приоритет е обучението на обществото от най-ранна детска възраст, в която се възпитава любов и отговорно отношение към природата и българските гори.

УВАЖАЕМИ ДАМИ И ГОСПОДА,

Предвид особената важност на горите в Европа, подчертана в Стратегията на ЕС за биологичното разнообразие за 2030 г. и Стратегията на ЕС за горите до 2030 г. - неразделна част от Европейски зелен пакт, ви призоваваме да обърнете сериозно внимание върху състоянието на българските гори като основен фактор за постигане на климатичен неутралитет на страната и на ЕС. Досегашният модел на управление на българските гори не позволява постигането на целите и мисии на тези основополагащи стратегически документи на ЕС, което считаме задължава нас - лесовъдите в България, и вас - политическите партии и коалиции, призвани да защитавате обществения интерес, да положим усилия за осигуряването на бъдещето на горите в ЕС и да подпомогнем поддържането на тези ценни активи за поколенията напред. Тази отговорна задача изисква въпросите за развитието на сектора "Горско стопанство" у нас да се поставят на най-високо държавно ниво, т.е. в Правителството на България, което в най-голяма степен би се осъществило чрез самостоятелно горско ведомство, с регионални структури и териториални звена - държавни горски и ловни стопанства.

9. Повече виждаме, че явно срещу това съществуват, субективни препятствия /неразбиране, искане да изкърцим/, за да ни чуете и се надяваме да разберете какъв е ЕДИНСТВОТО НА ГОРСКИЯ СЕКТОР

Единство в името на Българската гора

Представители на НПО организации - недържавните собственици на гори, синдикати и браншови организации от горския сектор у нас, обединени от идеята за възстановяване на единството на горския сектор, изказаха активната си позиция, като изпратиха до Президента на Р.България, преговарящите екипи за съставяне на Правителството, политическите партии "Продължаваме промяната" и "Има такъв народ", Коалиция "БСП за България" и обединение "Демократична България" становища и декларации. Под тях подписите са сложени от председателите на заинтересованите организации от неправителствения сектор - СЛБ, Асоциация "Общински гори", НС на недържавните собственици на гори в България "Горовладелец", ФСОГСДП към КНСБ, Национална федерация по земеделие и горско стопанство към КТ "Подкрепа", Българска асоциация на дървопроизводителите, БУЛПРОФОР, Асоциация на горските фирми в България, Асоциация "Български гори", Съюз на горскотърговските фирми в България, Асоциация на дърводобивните фирми в България, Форест БГ, Североизточно горско сдружение, Съюз на лицата, извършващи дейности в горския сектор, Национална асоциация на дърводобивните фирми и фирмите износителки на дървесина, Български ловно-рибарски съюз, Българска ловна асоциация.

До

Г-Н ГЕНЕРАЛ РУМЕН РАДЕВ
ПРЕЗИДЕНТ НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Г-Н НИКОЛА МИНЧЕВ
ПРЕДСЕДЕЛАТ НА НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ

Г-Н КИРИЛ ПЕТКОВ
БЪДЕЦ ПРЕМИЕР НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

УВАЖАЕМИ ГОСПОДА ДЪРЖАВНИЦИ,

Вече 130 години българските лесовъди работят за създаването, стопанисването и опазването на българските гори, с качеството на които и с тяхното биоразнообразие. Страната ни се нареджа на челно място в Европа. Горските територии представляват

130 години недвусмислен обществен въвеждането в горско стопанство и стопанският сектор. Създаването на българските гори е на член на Европа. Горските територии представляват

„ЗЕМЕДЕЛИЕ И ГОРСКО СТОПАНСТВО“ КТ ПОДКРЕПА

София 1000, ул. „Ангел Кънчев“ № 2, тел.: 02 987 75 72; 088 900 79 98; nfgs@podkrepa.org

ДО ПП „ПРОДЪЛЖАВАМЕ ПРОМЯНАТА“
ДО ПП „ИМА ТАКЪВ НАРОД“
ДО КОАЛИЦИЯ „БСП ЗА БЪЛГАРИЯ“
ДО ОБЕДИНЕНИЕ „ДЕМОКРАТИЧНА БЪЛГАРИЯ“

ПОЗИЦИЯ

Относно: Политиката по управление на горското стопанство на България

Уважаеми дами и господи,

Национална федерация „Земеделие и горско стопанство“ на КТ „Подкрепа“ е осъбено внимание проявляващо сърдечният си възможност за създаването на българските гори като основен фактор за постигане на климатичен неутралитет на страната и на ЕС. Досегашният модел на управление на българските гори не позволява постигането на целите и мисии на тези основополагащи стратегически документи на ЕС, което считаме задължава нас - лесовъдите в България, и вас - политическите партии и коалиции, призвани да защитавате обществения интерес, да положим усилия за осигуряването на бъдещето на горите в ЕС и да подпомогнем поддържането на тези ценни активи за поколенията напред. Тази отговорна задача изисква въпросите за развитието на сектора "Горско стопанство" у нас да се поставят на най-високо държавно ниво, т.е. в Правителството на България, което в най-голяма степен би се осъществило чрез самостоятелно горско ведомство, с регионални структури и териториални звена - държавни горски и ловни стопанства.

ДО: Г-Н РУМЕН РАДЕВ – ПРЕЗИДЕНТ НА Р.БЪЛГАРИЯ

ПРЕГоварящите екипи за съставяне на МС на РБ

ПП „ПРОДЪЛЖАВАМЕ ПРОМЯНАТА“
ПП „ИМА ТАКЪВ НАРОД“
Коалиция „БСП ЗА БЪЛГАРИЯ“
Обединение „ДЕМОКРАТИЧНА БЪЛГАРИЯ“

ПРИЗИВ

за

ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ НА ЕДИНСТВОТО НА ГОРСКИЯ СЕКТОР

УВАЖАЕМИ Г-Н ПРЕЗИДЕНТ НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ,
Уважаеми дами и господи политици,

III НАШИ ДОСЕГАШНИ ПИСМА, АПЕЛИ, ИЗЯВЛЕНИЯ НЕ БЯХА НАПЪЛНО РАЗБРЯНИ И ЧУТИ !!!

С тях обясняваме, че горското ведомство ТРЯБВА да излезе от АГРАРНОТО заети и интересувани лица ви благодарим за проявеното разбиране и също то във вън от аграрното и да е на пряко подчинение на МС!

Защо това не е достатъчно и трябва да се направи и следващата стъпка – придобиране на държавните горски предприятия (б ДП + «АгроПроект» ЕАД) във същото ново ведомство.

И понеже виждаме, че явно срещу това съществуват, субективни препятствия /неразбиране, искане да изкърцим/, за да ни чуете и се надяваме да разберете какъв е смисълът и значението на:

ЕДИНСТВОТО НА ГОРСКИЯ СЕКТОР

1. Ведомството трябва да бъде първостепенен регуляращ /административен/ контролен орган от една страна и от друга – като собственик и управляващ държавните гори. ДГП са принципиални, които е упълномощен да управлява горите, но в тези им функции

За повече информация четете на сайта на СЛБ
<http://www.bulgarian-foresters.org>

Отчет за дейността на Съюза на лесовъдите в България за 2021 г.

Позволявам си накратко да отбележа резултатите от дейността през 2021 г., както и за напредъка в постигането на поставените в Мандатната програма цели. Подробна информация за направеното е публикувана на интернет-страницата на СЛБ и в нашия печатен орган - в. "Българска гора".

Отстояване на дългосрочната научнообоснована горска политика. Това бе основният акцент в работата на представители на СЛБ в оценка на изпълнението на Националната стратегия и политика 2013-2020 г. и новата Стратегия 2021-2030 г. През март бе публикувано и изпратено до премиера Становище относно анализа на държавните горски предприятия и преобразуването им в ЕАД по Закона за публичните предприятия. Изпратихме до всички политически партии и коалиции и публикувахме приетата от ОС "Позиция за отделяне на самостоятелно горско ведомство". В средата на лятото бе изготвена и изпратена специална позиция за осигуряване на необходимите ресурси за превенция и борба с горските пожари. В специална позиция от преди месец изразихме нашата воля за реформа в сектора, която бе изпратена до всички политически сили. Вероятно ще се обсъждат промени в Закона за горите, предстои приемането на промени в Наредбата за възлагане на дейности в горите и други. През летните месеци на 2021 г. част от колегията се включи и участва активно в обсъждането на Концепция за развитие на ловното стопанство в България, предложена от създадена със заповед на министъра Работна група. Концепцията е представена за обсъждане, което е в ход, и евентуално ще бъде предложена за приемане от Ловния съвет. Активно беше участието на наши представители в работата за обсъждане на промени в подзаконовата нормативна база и в Национална FSC стандарт на България, който е предоставен за обществено обсъждане. Ръководството на Съюза винаги е заемало принципна позиция промените да се обсъждат широко и да се спазват изискванията на професионализма и на лесовъдската етика и морал. Няма обективна причина да не се постъпва така и в бъдеще.

Работа по утвърждаване на авторитета на организацията. Ръководството на СЛБ има активна гражданска позиция в срещите с ръководството на МЗХГ, ИАГ и ДП по всички въпроси, засягащи устойчивото развитие и умножаването на горското богатство на България. Така е в някои регионални съвети, с неуморна работа на хората по места в РДГ и в ДГС/ДЛС. Ръководството на СЛБ ще продължи да поддържа по-близи, а още по-добре - и непосредствени контакти, с регионалните структури и дружествата по места. В някои региони връзката между регионалните дирекции и работещите в тях колеги с тези в ДП и техните поделения е сериозно нарушена, което наложи да се търси нов подход и избор на нови регионални координатори, където е необходимо.

За да потвърди високото доверие СЛБ проведе процедура за избор на "Лесовъд на годината" за 2020 г., като получихме 18 номинации, от които Централното жури на неприсъствено заседание определи носителя на главния приз, неговите подгласници и носителя на приза "За значителен принос за популяризиране и повишаване имиджа на лесовъдската професия". Независимо от пандемията наградите бяха връчени на открито на територията на ДЛС "Тракия" поради отлагането на тържественото отбележване на Седмицата на гората през 2021 година. Подробна информация бе публикувана на страниците на в. "Българска гора", сп. "Гора" и на страницата на СЛБ в интернет.

На заседание на УС и на ОС на СЛБ бе обсъдено и прието категорично становище, относно защита на професионализма, лесовъдската етика и морал при кадровите промени. В тази насока особено важна бе работата със синдикатите. Продължи работата по всички постъпили жалби, като в по-вечето от случаите е намерило подходящото решение. За съжаление, бяхме принудени да отстъпим пред резултати от проверки с факти за незаконни практики или нарушения. Потежкото обаче е наследството от дълбоки междуличностни конфликти, активирани се през определен период от време, в които трудно може да се вземе страна. Може би е необходимо непрекъснато да се връщаме към правилата за лесовъдска етика, приети при възстановяването на Съюза.

По-добра видимост на дейността на СЛБ. Съюзът продължи работата за подобряване на информираността и интерактивната връзка с членовете на организацията и с цялата лесовъдска колегия. Страница в Интернет се поддържа в новия дизайн, заслугата за което изцяло е на д-р Петракиева. Създаде се добра възможност да се получава информация за проекти за промени в нормативната база, както и в стратегическите документи за управление на горското стопанство у нас и в Европа. Страницата служи предимно за информация, което не е маловажно, но би ни се искало да се превърне в място за дискусия, за поставяне на въпроси или споделяне на мнения, каквато бе целта на създаването ѝ. В рамките на предвиденото в годишния бюджет на СЛБ със спонсорство бе издаден и разпространен календар на СЛБ за 2022 година.

Популяризиране на историята и традициите на горското дело у нас. Основен инструмент е издаването на в. "Българска гора". Имаме някои трудности с абонаментната кампания, както и своеевременната подготовка, отпечатване и изпращане на всички броеве на вестника до абонатите. Ад-

мирации заслужават главният редактор инж. Богдан Богданов, колегите от Редакционния съвет и секретарят на СЛБ - инж. Боян Бояджиев. Предлагаме да се обмисли и приеме намаляване на тираж на вестника на 1000 бр., защото цените на услугите за печат и разпространение се увеличават и не можем да се справим. Продължаваме традицията във всеки брой на в. "Българска гора" да се представят нови книги, да се отбелзват кръгли годишници на колеги, които допринесли за издигане на авторитета на лесовъдската професия, образоването, науката и изследванията в областта на горското стопанство. През тази година адмирариме издаването на книгата на Янчо Найденов и Александър Александров "Екологични, социални и икономически функции на горите", както и "ЮЗДП - в хармония с природата", съставители Снежана Паскалева и д-р инж. Александър Дунчев.

УС на СЛБ продължи инициативата за Седмицата на гората да се почистят и обновят паметните знаци - чешми, площи и паметници на бележити лесовъди, за което колегията е информирана.

В изпълнение на препоръки на членовете на УС за приемане на действия за преодоляване на негативния образ на колегията ръководството на СЛБ участва непрекъснато в срещи с журналисти. Продължи и особено важната работа на представители на СЛБ с подрастващите, местните НПО и граждани за защита на Българската гора. В много регионални съвети се организират съвместни инициативи с училищата и се провеждат конкурси за детска рисунка, организират се залесявания.

Кадрови промени и СЛБ. Особено напрежение през настоящата година внасят в колегията кадровите промени в някои от РДГ и особено в ДП и техните териториални поделения. УС на свои неприсъствени заседания имаше възможност да обсъди проблема, но мозайнството не подкрепи текстовете на няколко декларации срещу уволненията на директори на 3 ДП, на няколко директори на ДГС и ДЛС. Тежко се отразяват на имиджа на професията шумно огласените обвинения за участие на колеги в организирани престъпни групи, лобизъм, корупционни практики и политически и икономически зависимости. А когато сигналите за такива случаи се огласяват отворено, включително от изпълнителния директор на ИАГ, става още по-тежко. Тежат някои недоказани обобщения, че едва ли не всяко нарушение или престъпление се свързва задължително с участие на колеги. Професията ни се превръща в поле на личностно надделяване и противопоставяне, оповествяване на съмнения или клюци за нарушения, принуждаване на колеги да свидетелстват в полза на "силните" на деня, след промяната на което да се отказват да свидетелстват за безспорни нарушения. Вероятно това е от господството на страха да не си изгубят работата. Но проблемите ескалират и поляризират колегията. Върно е, когато има доказани нарушения, се приемат незабавни мерки. Но трябва да се отбележи, че разследването и делата по някои от тези случаи продължават години, а голяма част от обвиненията не се доказва с факти в съда. Опитите да се противопоставим срещу порочната практика да се огласяват непроверени и недоказани факти не успяха. Това е показател за дълбокото проникване на политиката в системата ни, особено на местно равнище, където някои от колегите откриха подкрепят дейности на политически партии в работно време или поддържат страх сред хората, че няма да получат дърва до изборите, особено ако не гласуват "правилно". Неприятен е фактът, че няма механизъм, по който да защитим колегите, ако изнесените факти не се докажат, за да се възстанови добро им име, както и това на професията. Настоятелността ни, макар критикувана от някои колеги и заинтересованите страни, бе причина да бъдат направени уверени стъпки в посока на прозрачност и откритост, за намиране на работа на уволнените и преместените, но не винаги успяваме и губим подгответни хора, които напускат професията.

Работа с деца и подрастващи. Добрите практики за откриване на същността на нашата професия могат да възстановят доверието на обществеността към високопатриотичната и хуманна дейност на лесовъдската колегия за опазване и умножаване на горското богатство. Адмирации за колегите горски педагози, организирани от инж. Севдалина Димитрова, д-р инж. Анна Петракиева и инж. Татяна Димитрова, които изпълниха съвместен проект на СЛБ и Сдружение "Горичка". В периода 10.03.-20.06.2021 г. бе проведена инициативата "Горичка в количка" - "Гората и климатичните промени - уникална образователна кампания за ученици". Бе закупен и оборудван фургон и са проведени образователни кампании в 7 области, 59 училища, от които 53 основни и средни, 3 детски градини и 3 центъра за настаняване от семеен тип. В кампанията взеха участие 3530 деца и ученици и 281 преподаватели и родители. Използвайки различни похвати, чрез които се изострят сетивата на децата за възприемане на гората, лесовъдите достигат и до сърцата им, като по този начин събуждат тяхното любопитство и любов към природата.

Международен авторитет на СЛБ. Продължиха усилията за укрепване на международния авторитет на СЛБ, като най-значимото международно събитие бе редовният ХХ конгрес на Съюза на европейските лесовъди, проведен в Шартър, Франция. Участие взеха проф. д-р Иван Палигоров - предсе-

дател, д-р инж. Анна Петракиева и инж. Севдалина Димитрова - зам.-председатели на СЛБ. Преди конгреса бе проведен научно-практически семинар по многофункционалното стопанисване и адаптирането на горите към промените в климата. Бяха представени 5 ключови презентации, вкл. за промените в лесовъдското образование и научните изследвания в областта на адаптиране на горите към климатичните промени. Ръководството на СЛБ подготви и представи презентация "Многофункционалното стопанисване на горите в България в контекста на климатичните промени". Бяха дискутираны теми, свързани с участието на представители на СЕЛ в срещите на ЕК по всички проблеми на управлението и опазването на горите в Европа, вкл. новата Стратегия за горите на ЕК 2030 година. Бе обсъдено и прието становище на СЕЛ по съдържанието и какво трябва да бъде отбелязано в новата стратегия. Бе докладвано участието на представители на СЕЛ в Горския диалог, в Групата за обучение в областта на околната среда (Горска педагогика) и други. Конгресът прие отчет за дейността през 2017-2021 г., отчет за бюджета за периода, както и план за действие през 2021-2025 година. Бе приет бюджетът за 2022 г. и предложенията за домакинство на годишните срещи на ръководството - през 2022 г. във Финландия и през 2023 г. в Швеция. Бе гласувано ново ръководство на СЕЛ, а д-р инж. Анна Петракиева бе избрана за вицепрезидент на СЕЛ за следващите 4 години. Бе проведено и посещение на 4 обекта в горите в околностите на Шартър, природен парк, ловен участък и два обекта за изследване на влиянието на промените в климата върху промени в състава на горите и замяна на сегашните видове с по-сухоустойчиви. (Подробно съобщение бе публикувано във в. "Българска гора").

Бюджет и разходи. Епидемиологичната обстановка наложи ограничения на дейността ни до възможния минимум. Това позволи да се справим с разходите по бюджета за 2021 г., но трябва да активизираме събирането на членския внос. Наложи се тази година в рамките на предвиденото в бюджета да предоставим средства за подпомагане на семействата на загиналите при пожар колеги от ЮЗДП - Благоевград - Валери Димитров и Антон Гръбчев, а Стоян Ковачев бе тежко обгорен. Организирахме кампания за доброволни дарения. Специална комисия установи общия размер на постъпилите средства - 10 765,90 лева. Комисията предложи и се наложи УС да утвърди разходи за подпомагане на семействата на пострадалите от бюджета на СЛБ за 2021 г. по 300 лв., или общо 900 лева. Предлагам УС да утвърди и разпределението на средствата от доброволните дарения, както и тези за подпомагане от СЛБ, като от общата сума 11 665,90 лв. за инж. Стоян Ковачев - 2453,18 лв., а за семействата на загиналите колеги - по 4606,36 лв., които бяха преведени по сметката на ЮЗДП - Благоевград.

Организационно състояние на СЛБ. Необходимо е да се обярне особено внимание на работата в дружествата по места и на регионалните дружества. Най-тежкият проблем е нередовният организационен живот в дружествата. Много са причините за това. Трябва да се възстанови практиката да се обсъждат всички важни за колегията въпроси. По този начин ще се повиши авторитетът на Съюза, ще натежат мнението и силата му. Но ни трябва лична мотивация и желание да обсъждаме и да споделяме проблемите отворено. Трябва да се активизира дейността на дружествата на СЛБ по места, особено на работещите в системата колеги, да се потърсят и откроят важните за тези колеги въпроси, на които своеевременно и изпърварващо да се търсят решения. Повдигнатите от дружествата въпроси позволяват на ръководството да ги постави пред ръководството на ИАГ или на държавните предприятия. Това са възможностите на СЛБ - да изисква и да поставя на най-високо равнище нерешените проблеми, но не чрез медиите, а директно в контакт с ръководствата на централното горско ведомство.

През март, преди усложняването на епидемиологичната обстановка, са проведени заседания на Управителния съвет и Общото събрание, на които бяха приети решения по най-важните въпроси от дейността на Съюза. Финансовите възможности не са достатъчни за провеждане на повече заседания на УС, както и за изнесените в отделните региони, което е било практика в предишни години.

В заключение колеги, позволяват си да благодаря на всички вас, членовете на УС на СЛБ, на зам.-председатели на СЛБ - д-р инж. Анна Петракиева, инж. Борис Господинов и инж. Севдалина Димитрова за вашия принос в дейността на СЛБ, без който тази дейност нямаше да е толкова богата и успешна! Благодаря на инж. Боян Бояджиев - секретар на СЛБ, който въпреки трудностите се стреми да държи всяка дейност докрай.

Критериите ни, уважаеми колеги, трябва да са високи и изискванията трябва да отговарят на желанието и очакванията на обществото за подобряване на резултатите от дейността на лесовъдската колегия за опазване и умножаване на горското богатство на България за бъдещите поколения.

София, 07.12.2021 г.

Проф. д-р Иван
ПАЛИГОРОВ
Председател на СЛБ

Лесовъд е новият член-кореспондент на БАН

На 3 ноември Събранието на академиците избра проф. д.н. Георги Цветков Георгиев за член-кореспондент на БАН в секция "Аграрни и лесовъдни науки".

От началото на настоящето столетие за член-кореспонденти на БАН бяха избрани проф. Боян Николов Роснен (2004 г.), проф. Пламен Борисов Мирчев (2014 г.), проф. Иван Александров Илиев (2018 г.) и сега - проф. Георги Георгиев (2021 г.).

Проф. Георгиев е роден на 11.05. 1957 г. в с. Горни Лом. През 1983 г. завърши Воронежката лесотехническа академия. Работи като лесничий в Горско стопанство - Чупрене (1984-1985 г.), научен сътрудник в Опитната станция по бързорастящи горскодървесни видове - Свищов (1985-1989 г.) и в Институт за гората - БАН като научен сътрудник II - I ст. (1989-1997 г.), старши научен сътрудник (1997-2006 г.) и професор (2007 г.).

Научното му творчество е в направленията таксономия, биология и екология на насекомите вредители по горите, тяхното въздействие върху горските фитоценози, мониторинг на горските екосистеми и дистанционни методи за оценяване на тяхното здравословно състояние, както и екология на горската фауна.

В резултат на научната

дейност са установени - 32 вида фитофаги, нови за фауната на България, 261 редки и ендемични видове от церамицидната фауна у нас, а някои от тях и в други Балкански страни и на Апенините, 13 вида паразитоиди и некрофаги, нови за фауната на Балкански полуостров; съобщени са нови видове паразитни аскомицети в някои европейски, азиатски и африкански страни; разкрити са 124 трофични връзки на паразитоиди с различни гостоприемници; осъществена е първата за Европа интродукция на *Entomophaga taimaiga*, която е ефективен патоген на най-опасния насекомен вредител в дъбовите гори - гъботворка (*Lymantria dispar*), но безвреден за другите представители на горската ентомофауна и много подходящ за биологична борба; периодично се установява здравият статус на горските екосистеми у нас в изпълнение на Международната програма "Forests" по климатични промени, замърсяване на природната среда, в т.ч. с тежки метали, антропогенни въздействия и природни бедствия.

Наукометричните показватели на творчеството на проф. Георги Георгиев по критериите за оценка на кандидатите за чл.-кор. на БАН са: 265 научни публикации в специализирани списания и сборници, от тях в списания с

импакт фактор и индекс - 82; 5 монографии; 1571 цитирання на научни трудове; 128 участия с научни доклади на форуми в чужбина и у нас; участие в 8 редакционни колегии на национални, чуждестранни и международни научни издания, като на сп. "Sylva Balcanica" той е главен редактор; ръководство и участие в 74 научни и приложни проекти с финансов резултат 4 925 000 лв.; ръководство на петима докторанти; 26 научно-популярни и популярни публикации; 32 бр. експертна, консултантска и друга подобна дейност.

Научно-организационната и научно-административната дейност на проф. Георгиев включва - член на Управителния съвет на БАН (президентски мандат), зам.-директор и сега директор на Институт за гората, председател на секция "Лесотехнически науки" към Съюза на учениците (на стр. 8 четете интервю с чл.-кор. Георги Георгиев).

Изборът на лесовъд за член-кореспондент на БАН показва висока оценка на значимостта на лесовъдската наука за горите и природата на България. На чл.-кор. Георги Цветков Георгиев пожелава успешно творчество за българската лесотехническа наука и практика.

**Акад. Александър Х.
АЛЕКСАНДРОВ
Чл.-кор. Иван ИЛИЕВ**

На 7 декември от 10.30 ч. е проведено заседание на Управителния съвет на Съюза на лесовъдите в България. С минута мълчание и ставане на крака бе почетена паметта на члена на УС и председател на СЛБ от 1990 до 1994 г. проф. д-р Никола Колев, който почина на 13.11.2021 година.

По дневния ред на заседанието бе приет отчет за дейността на СЛБ и отчет за изпълнение на бюджета за 2021 г., както и проект за бюджет за 2022 г. и бе взето решение за свикване на Общо събрание, като бе определена норма на представителност в него.

В обсъжданията бе предложено в Закона за горите да се регламентира професията "горски педагог", както и да се заплаща този труд на колегите като част от служебните им задължения. Предлага се да се направи отново проверка на лицата, членове на СЛБ, които са регистрирани за частна лесовъдска практика, което би помогнало да се регистрираме като най-голямата национална представителна браншова организация.

Бе поставен остро въпросът за самостоятелно ведомство и за ролята на СЛБ в този процес. Ако не сме самостоятелно ведомство

към МС, заедно с ДП, то по-добре да се запази това положение. Общо бе становището, че не бива да се допуска за пореден път да се противопоставя и разделя колегията. Провежда се активна комуникация с БУЛПРОФОР, КТ "Подкрепа", инж. Руслан Михайлов и д-р инж. Александър Дунчев.

Бе възприето проекти като "Горичка в количка" да се продължат, но не само на територията на ЮЗДП - Благоевград, а и всички държавни предприятия да закупят фургони и да се продължи кампанията за работа с децата и подрастващите. Поставен бе въпросът за неравенството при определяне на повишаването на заплатите, особено на лесовъдски персонал, който изкарва приходите. За съжаление на някои места увеличаването на заплатите на счетоводителите е по-голямо от това на лесовъдите, което ги демотивира.

Бе взето решение да се свика Общо събрание на СЛБ и бе определен дневният ред и нормата за представителност.

Управителният съвет взе решения: приема отчета на проекта "Горичка в количка" и адмирира колегите за продължаване на работата в тази насока; предлага на ОС на СЛБ да вземе решение за

Заседание на УС на СЛБ

участие в учредяване на Национална браншова организация; приема текста на Подписка на КТ "Подкрепа" за промени в Кодекса на труда, Закона за горите и Кодекса за социално осигуряване; подкрепя Декларацията и Позицията на СЛБ за самостоятелно горско ведомство, както и Обращение към Президента и Председателя на НС за запазване на единството на ведомството; подкрепя и приема текста на Декларация за публичните функции на ДП в Закона за ПП; подкрепя текста на Декларация против ограничаването на възстановителните сечи в горите над 120 години.

Бе даден мандат на представители на СЛБ в работните групи: за усъвършенстване на националния FSC стандарт; за мониторинг на Стратегическия план за РГС 2014-2023 г.; за разработване на нова Национална стратегия и политика за развитие на горското стопанство 2021-2030 г.; за промени в Закона за горите (2011); за промени в Наредбата за възлагане на дейности; за промени в Наредба № 18 за инвентаризация и планиране.

**Проф. д-р Иван
ПАЛИГОРОВ
Председател на СЛБ**

60 г. от основаването на Биоекологичния стационар "Васил Серафимов"

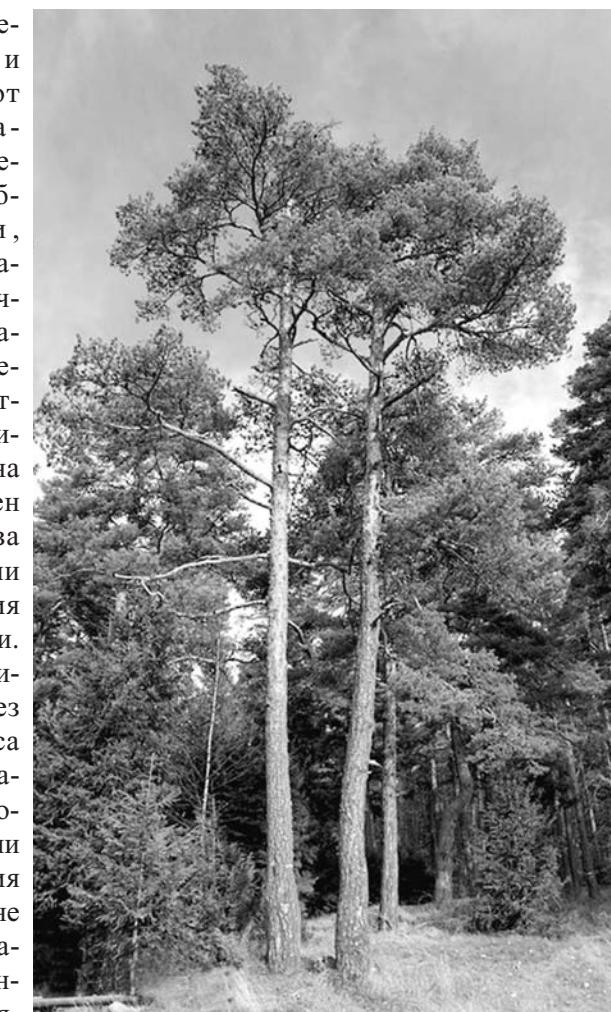
През втората половина на миналия век се поставя началото на стационарните проучвания в белоборовите гори на ГС - Якоруда. През 1961 г. на територията на стопанството ИГ - БАН основава първия стационар за горско-хидрологични проучвания у нас (Серафимов, 1974, Раев, 1997) - "Лееве", наречен през 1982 г. на име на ст.н.с. д-р Васил Серафимов, който организира неговото изграждане с помощта на горското ведомство и директора на Горското стопанство в Якоруда инж. Б. Банчев.

В белоборовите гори от югоизточната част на Рила планина, които покриват стационара, първоначално са извършвани горско-хидрологични изследвания по комплексна методика. Направени са изследвания в естествена среда за структурата и функционирането на белоборова гора от типа "свежа до суха белоборова гора с боровинки" (Raev, 1997). Има проучвания по лесовъдство, горско почвование и таксация, фитопатология, ентомология, дендрохронология и други. Изучавано е естественото възстановяване на горите от бял бор. Във връзка с климатичните условия е изследвана възстановителната динамика и състоянието на подраста в белоборови горски екосистеми (Стоянова, 1986, 1997, 2010). В зависимост от възрастта на насажденията са установени количествени различия за подраста в средновъзрастни

и зрели белоборови гори от стационара. Има рецидива публикации, които отразяват научни резултати, получени вследствие на прилагането на комплексен подход за екологични проучвания в тези гори.

В горите на стационара са извършвани и биоекологични изследвания по комплексна методика. Направени са изследвания в естествена среда за структурата и функционирането на белоборова гора от типа "свежа до суха белоборова гора с боровинки" (Raev, 1997). Има проучвания по лесовъдство, горско почвование и таксация, фитопатология, ентомология, дендрохронология и други. Изучавано е естественото въз-

становяване на горите от бял бор. Във връзка с климатичните условия е изследвана възстановителната динамика и състоянието на подраста в белоборови горски екосистеми (Стоянова, 1986, 1997, 2010). В зависимост от възрастта на насажденията са установени количествени различия за подраста в средновъзрастни

и е събирана основна климатична информация три пъти в година. За различни периоди от време проф. Иван Раев анализира и публикува данни за средногодишните валежи и температура на въздуха. Определена е средна продължителност на вегетационния период от 118 дни. Отбелязано е, че за степента на атмосферното навлажня-

ване в горите по-добър отговор дават графичните изображения на температурата и валежите, а като много информативен е т.нр. индекс на сухотата по de Martonne. Професорът изтъква, че през 1962-1987 г. съотношението между температурата и валежите е оптимално. След това е имало две поредни най-сухи години - 1993 и 1994 (с 355.7 и 412.0 mm) и водният режим е бил затруднен. Проф. Раев обяснява, че това се е отразило върху прираста на биомаса в белоборовите дървостоя.

За по-дълъг годишен период (1962-1994) проф. Раев изследва динамиката на климатични елементи. Установява средна температура на въздуха от 5.1°C и годишна сума на валежите - 759.7 mm (Raev, 1997).

В наше проучване (Димитров, Стоянова, Митева, 2010) за друг по-дълъг период - 1962-2007 г., сме анализирали данни за средногодишните температури на въздуха и годишните количества на валежите. Установено е, че за този 45-годишен период на изследване резултатите показват повишаване на средногодишната температура на въздуха (5.3°C) и на средното количество валежи (762.9 mm). Очертани са периоди на засушаване и на обилни валежи, като най-съ

хи и горещи години са 1993, 1994 и 2000.

Въз основа на разгледаната климатична информация от стационара следва, че за 1962-2007 г. може да се посочи осемгодишен период на засушаване - от 1993 до 2000 г., което е ясно изразено, независимо от високото разположение на изследваните белоборови гори на 1500-1600 m надморска височина.

За същия период (1962-2007), но след 2000 г. данните показват изменение на разглежданите климатични елементи в посока намаляване на средногодишните температури и увеличаване на валежите.

Разгледаните резултати от метеорологичните наблюдения в стационар "Васил Серафимов" за белоборовите гори на ДГС - Якоруда, показват някои различия в климатичните елементи в сравнение с установените за предишни периоди. Това прави Биоекологичния стационар "Васил Серафимов" на Института за гората - БАН, важен обект за мониторинг в поиска на белоборовите гори и повишава значимостта на метеорологични наблюдения в тези гори на ГС - Якоруда.

**Доц. д-р Надежда
СТОЯНОВА**

Горска педагогика

„Горичка в количка“ - образователна инициатива на СЛБ и Сдружение „Горичка“

Визпълнените с предизвикателства години, породени от продължаващата пандемия, образователните дейности с най-младите приятели на гората като че ли започнаха да затихват. В месеците на пълни и частични ограничения експертите по Горската педагогика започнаха да търсят възможности за нейното реализиране, съобразявайки се с наложените мерки. Така се зароди и идеята за създаването на т. нар. климатично камионче, което нарекохме „Горичка в количка“.

Благодарение на успешното партньорство между Сдружение „Горичка“, Съюза на лесовъдите в България и Югозападното държавно предприятие - Благоевград, в началото на 2021 г. беше създаден и оборудван мобилен климатичен фургон. Със своя оригинален и атрактивен вид „Горичка в количка“ привлече вниманието не само на децата, но и на техните родители и учители в цялата страна.

Макар и в градска среда, в добре познатата обстановка на училищните дворове, децата имаха възможност да се докоснат до тайните на горските екосистеми, да научат за климатичните промени и за причините, които ги предизвикват, и какво ние, лесовъдите и обществото като цяло, може да направим, за да ги смекчим.

С помощта на климатичното фургонче, оборудвано с разнообразни образователни материали, постери, стикери, инструменти за залесяване, обучените горски педагози в страната успяха, въпреки ограниченията, да осъществят своята мисия и да предадат знания за гората и своята обич на децата.

Кратки новини

ИАГ. По данни на Националния статистически институт за първото полугодие на т.г. са изнесени 3 % необработен дървен материал и дърва за огрев, или 79 612 т, спрямо произведената в страната обща строителна дървесина 2 586 237 куб. метра. Това показва малко влияние върху пазара на дървесината у нас. Добигата т.г. дървесина е повече от мината година и недостигът на дърва в отделни райони на страната и високата им цена

Само за период, малко по-дълъг от три месеца, нашите колеги успяха да проведат образователни мероприятия в 7 области, 59 училища, от които 53 основни и средни, 3 детски градини и 3 центъра за настаняване от семеен тип в София, Кюстендил, Пазарджик, Смолян и Шумен.

за настаняване от семеен тип, с участиято на 17 деца и 6 от техните ръководители.

Междудеменно бяха посетени училища, детски градини и центрове за настаняване от семеен тип в София, Кюстендил, Пазарджик, Смолян и Шумен.

можност да влязат в ролята на лесовъди и пожарници, като бяха запознати нагледно с трудностите при гасенето на горски пожари, един съществен негативен фактор за повишаване на парниковите емисии в атмосферата.

Създадена е страница в социалната мрежа Facebook на инициативата <https://www.facebook.com/gorichkaykolichka>, на която ежедневно са отразявани новините, свързани с образователните мероприятия в страната.

Каква е перспективата? Продължаваме. Заедно. Лесовъдите, децата и хората,

ученици и 281 преподаватели и родители.

Кампанията стартира в с. Конарско, община Якоруда, Благоевградска област, където 22 ученици от ОУ „Братя Миладинови“ и трима техни преподаватели взеха участие в първото организирано мероприятие, и завършиха в Разград, в Центъра

участниците, техните учители и родители бяха запознати и с разнообразието на дървесните и храстовите видове в българските гори, животинския свят, който ги обитава и взаимовръзките в природата. Чрез разнообразни игрови похвати е представено значението и ролята на горите за преодоляване на негативните ефекти от климатичните промени. Децата имаха въз-

които те най-много обичат - техните родители и учители.

От тази есен климатичното камионче заедно с колегите от Изпълнителната агенция по горите започна нова обиколка, подчинена на инициативата „Приказки за гората“.

Д-р инж. Анна ПЕТРАКИЕВА

дената на 23 септември т.г. в ДЛС - Балчик, среща с над 50 представители на различни институции. Експертите бяха запознати с резултатите от изследвания на екипа на проф. Георги Георгиев - директор на Института за гората - БАН. След взетите решения бе получено разрешително за сеч на първите изсъхнали пояси, която е изведена от три фирми. Средствата за предстоящото залесяване са осигурени по европейския проект на СИДП - Шумен

“Горите на Североизтока”.

ДЛП “Витоша”. По случай 87-годишнината на ПП “Витоша” служителите на Парка проведоха много интересни акции. Сред тях са залесяването на тис в м. Бай Кръстъ и поставянето съвместно с WWF - България на първите три иновативни табели от общо 82, с помощта на които посетителите ще могат да се запознаят със значението на мъртвата дървесина. Табелите са изработени от дърво с голямо изображение на QR код.

Годишни

Инж. Моско БОЯДЖИЕВ на 80 години

Роден е на 19.09.1941 г. в Долна Оряховица, Великотърновска област. През 1968 г. завършва ВЛТИ, специалност „Горско стопанство“.

Трудовият му стаж започва като началник на ГТУ в ГС - Черни Осъм. В периода 1969-1990 г. е на работа в „Агролеспроект“ като проектант и ръководител

группа. От 1991 до 2003 г. когато се пенсионира, е директор на ДГС - Плачковци.

Инж. Бояджиев е добре подгответен специалист, изготвил над двадесет лесоустройствени проекти и изявил се като успешен ръководител на горскостопанска дейност

Инж. Георги ГЕОРГИЕВ на 75 години

Роден е на 14.09.1946 г. в Бяла Слатина, Врачанска област. През 1969 г. завършва ВЛТИ, специалност „Горско стопанство“.

Постъпва на работа в ГС - Черни Осъм, като началник на ГТУ, а от 1966 до 1982 г. е директор. В периода 1988 - 1996 г. е директор на ГС - Троян, както и зам.-директор и директор на РДГ - Ловеч. От 2002 г. до пенсионирането

си през 2009 г. отново е директор на ДГС - Черни Осъм.

Инж. Георгиев е уважаван от колегията лесовъд, с дългогодишен професионален опит и съществен принос в създаването и отглеждането на хиляди декари млади гори и прилагането на съвременни системи в дърводобива.

Инж. Петко ВРАЧОВСКИ на 70 години

Роден е на 17.11.1951 г. в с. Черни Осъм, Ловешка област. През 1981 г. завършва ВЛТИ, специалност „Горско стопанство“.

Същата година постъпва на работа в ГС - Черни Осъм. От 1984 до 1993 г. е на работа в „Задграничес“ и ръководи транспорта на дървесината от Република Коми.

През 1993 г. е назначен в

централното горско ведомство, където е гл. експерт по инвестиционна политика и капиталови разходи. Пенсиониран е през 2015 г. като началник на отдел „Собственост, инвестиции и капиталови разходи“ в ИАГ. Повече от 35 години инж. Врачовски отдава на работата за развитието на горското дело.

Инж. Георги СЕРАФИМОВ на 70 години

Роден е на 07.10.1951 г. в Батак, Пазарджишко област. През 1977 г. се дипломира във ВЛТИ, специалност „Горско стопанство“.

Работа започва в ЛС „Беглика“ като началник на ловно-технически участък. От 1979 до 1985 г. е зам.-директор на ГС - Беглика, а след това е зам. директор на ГС - Батак. От 2001 до 2011 г. е директор на ДГС - м. Беглика. Преди пенсионира-

нето си през 2015 г. е на работа в РДГ - Пазарджик.

Инж. Серафимов е изявен, компетентен и с голям професионален опит лесовъд, успешно ръководил правилното стопанисване и ползване на горите в двете горски стопанства на Пазарджишкия регион.

След като бъде сканирано, то отвежда потребителя до WWF.bg, където може да се чуе интересна информация.

МЗХГ. Над 19 000 дка гори ще бъдат залесени от териториалните поделения на държавните предприятия до края на тази година, съобщи министърът на земеделието, храните и горите проф. д-р Христо Бозуков при посещението си на 9 ноември в ДГС „Рилски манастир“.

СЛБ. На 2 декември в Пресклуба на БТА бе прове-

дена съвместна пресконференция, бе представена Позицията на СЛБ (виж на стр. I), подписана от проф. д-р Иван Палигоров - председател на СЛБ. Участваха Асоциация „Общински гори“, „БУЛПРФОР“, Асоциация на горските фирми в България, ФСОГСДП, НФ „Подкрепа“, БЛРС и Българската ловна асоциация. Бе заявлена подкрепата за възстановяване на самостоятелното горско ведомство и единството на горския сектор.

Бележити лесовъди

100 години от рождениято на проф. д-р Христо Сираков (1921-2000)

Проф. Христо Тодоров Сираков е роден на 15.11.1921 г. в с. Борима, Ловешка област. Висше образование завърши през 1944 г. в Агрономо-лесовъдния факултет на Софийския университет. До 1948 г. работи в "Агролеспроект" - София, а след това - до 1988 г. - във ВЛТИ. От 1955 г. е кандидат на икономическите науки (сега доктор), от 1956 г. - доцент, а от 1965 г. - професор. Ръководител на катедра "Икономика, организация и планиране" е през периода 1965-1986 година. Зам.-декан на Лесовъдния факултет на Селскостопанската академия е от 1952 до 1956 година. През 1957-1966 г. е зам.-ректор на ВЛТИ. От 1966 до 1968 г. работи по съвместителство като началник на отдел "Учебно-методичен" за висшето образование в Министерството на просветата. От 1968 до 1972 г. е ректор на ВЛТИ, а от 1979 до 1984 г. - декан на Факултет "Горско стопанство и озеленяване".

Дълги години (1965-1994) проф. Сираков е член на специализираните научни съвети (СНС) - "Горско стопанство и озеленяване" и "Икономика и управление на промишлеността, строителството и транспорта", при Висшата атестационна комисия (ВАК). Като член на Факултетния и на Научния съвет на Факултет "Стопанско управление" на Лесотехническия университет в най-важния период на неговото създаване и укрепване - от 1996 до 2000 г., проф. Сираков е уважаван и почитан като един от основателите на Факултета.

Проф. Сираков публикува в различни издания над 150 научни труда. Той е един от основателите на научното направление "Икономика, организация и управление на горското стопанство в България". По-важни негови трудове са "Върху лесоустройване на нискостъблени ни гори във вързка с превръщането на част от тях във високостъблени" (1951), "Опитни таблици за нискостъблени насаждения от зилен дъб" (1953), "Резултати от изучаванията върху организацията на труда при засаждане на фиданки в цепнатини" (1958), "Характер, размер и дифе-

ренциране на тарифни такси за дървесината на корен в НР България" (1961).

Автор е на учебниците "Икономика, организация и планиране на горското стопанство" (1965 и 1976) и "Икономика на горското стопанство" (1982). Съавтор е на редица книги с монографичен характер - "Потребности на народното стопанство от дървесина и възможностите за тяхното задоволяване" (1965), "Икономическо райониране на горското стопанство в НР България" (1972), "Лесное хозяйство в системе планируемой экономики" (1972), "Опазване и подобряване на околната среда" (1974), "Еффективно използване на производствените мощности в промышлеността" (1976), "Научна организация на управлението в горското стопанство" (1974), "Интернивни горски култури" (1983) и други.

Научните приноси на проф. Сираков имат както по-общ методичен, така и конкретен приложен характер в областта на икономиката и управлението на горското стопанство. От 1986 до 1990 г. той е един от зам.-председателите от България на международния научен колектив за разработване на Прогноза за комплексно използване на дървесната сировина в страните от Съвета за икономическа взаимопомощ за периода до 2040 година. В периода 1984-1990 г. е ръководител на съвместна научно-производствена катедра "Икономика и управление на ВЛТИ и Горскостопански комбинат - София" за внедряване на механизирана техника и технологии за обработка на почвата за залесяване и за извоз на дървесина. Проучва

се и се внедрява бригадната организация в дърводобива, предимствата и възможностите на специализираните и комплексните бригади. Изпитва се и се внедрява акордната система в условията на бригадна организация на труда в дърводобива.

Проф. Сираков взема активно участие във формиране на горската политика у нас и в дискусията по собствеността на горите, в различни съвещания по стопанисването на иглолистните култури, на издънковите дъбови гори, комисии по разработването на принципите за ново горско и природозащитно законодателство и други. Близо две десетилетия е член на редакционната колегия на списание "Горско стопанство".

Значимо е неговото участие в подготовката за практиката на горското стопанство на над 3500 инженери. Под негово ръководство са разработени и защитени 5 кандидатски дисертации за научна степен "доктор".

Проф. Сираков е носител на званието "Заслужил деец на науката" и "Заслужил лесовъд". Награден е с орден "Народна Република България" - III степен, "Червено знаме на труда", "Народен орден на труда" - златен, и орден "Кирил и Методий".

Като активен общественик проф. Сираков е дългогодишен член на националното ръководство на Съюза за защита на природата. На 11.01.1990 г. участва във възстановяването на Дружеството на българските лесовъди, като е избран и за първи негов председател. Дружеството на българските лесовъди става инициатор за създаването на Независимия съюз на лесовъдите в България и на 03.05.1990 г. се провежда учредително събрание, на което се приема устав, в който е записано, че съюзът е продължител на делото и на традициите на Дружеството на българските лесовъди. Избрано е ръководство, чийто председател е проф. Христо Сираков, чиято главна задача е да регистрира организацията и да организира членството в съюза на лесовъдите от цялата страна.

Проф. Иван ПАЛИГОРОВ

85 години от рождениято на инж. Борислав Божов

Роден на 15.10.1936 г. в с. Скребатно, Благоевградска област. Завърши лесовъдство във ВЛТИ през 1960 г. и отдава на лесовъдската професия близо 40 години от своя живот. Започва работа в Горско стопанство - Кюстендил, където до 1966 г. последователно е референт, началник на ГТУ и старши инженер. След това е инженер в секция "Ерозия и борбата с нея" в Института по хидротехника и мелиорации, а от 1970 г. до пенсионирането си през 1997 г. е на работа в централното горско ведомство.

Инж. Божов измина дългия път на лесовъд, заел достойно място сред плейдата заслужили на горската кауза дейци. Навсякъде, където ра-

ботеше, той бе изявен и уважаван професионалист. В Централното управление на горите той израсна от специалист до завеждащ сектор "Наука и технически прогрес" и работи цели 30 г. за внедряване на най-съвремен-

ните постижения на науката и практиката в горското стопанство у нас. Най-активно съдейства за осигуряване на финансирането на редица научни разработки в областта на горското и ловното стопанство, техниката и технологиите в дърводобива, с което остава един от онези дейци, допринесли много за големите успехи през годините в нашето горско стопанство.

Инж. Борислав Божов бе един от активните лесовъди ветерани. Като член на Централното ръководство на СЛБ от 1998 до кончината си през 2016 г. той е организационен секретар на Съюза и с дейността си допринесе търъде много за укрепването и развитието му.

COP26: Световните лидери се разбраха за обезлесяването и метана

Климатичната криза се влошава по-бързо от очакваното и обещанията на страниите да удържат повишаването на глобалната температура до 1.5°C вече не са достатъчни, за да я поставят под контрол.

За да решат как да противодействат на тази тенденция, лидери и преговарящи от ЕС и целия свят се събраха в Глазгоу за Световната среща на лидерите в рамките на 26-ата Конференция на страните по рамковата конвенция на ООН по изменени на климата (COP26). Световните лидери на над 197 държави, включително страните членки на ЕС и Бразилия, се споразумяха да спрат обезлесяването на планетата до 2030 година. Това действие няма да бъде достатъчно, за да постигнем необходимото ограничаване на емисиите на парникови газове с над 50 % до края на десетилетието, но дава нов шанс възстановените гори и съхранените екосистеми да бъдат наши съюзници в битката с климатичната криза. Освен това САЩ и ЕС осигуриха подкрепата на над 100 държави за съкращаване на емисиите на метан от производството и употребата на нефт и изкопаем газ, както и в земеделието с

30 % до 2030 година. Съкращенията на метановите емисии трябва да вървят ръка за ръка с бързото извеждане на въглищата от енергийния микс и изкопаемите горива от транспорта.

"Опазването на околната среда е цивилизационен избор - необходима инвестиция в пълноценния и здравословен живот на нашите деца инуци. Постигането на климатична нейтралност е цел, която можем да постигнем единствено заедно. В този процес е важно да бъдем превици, гълкви и разумни, съобразявайки се с националните особености на държавите. Никой не трябва да бъде изоставен, никой не трябва да бъде ощетен в процеса на зеления преход" - каза

въглеродните емисии, както и да увеличи финансовата си помощ за най-язвимите региони. Здравата и опазена природа е важен съюзник в борбата с климатичните промени.

"Като богат регион със сила обществена подкрепа за действията си в областта на климата, Европейският съюз трябва да стои отпред и да ръководи този процес, но също има и отговорността да гледа назад и да подпомага нуждаещите се региони" - споделя Георги Стефанов, ръководител на практика "Климат и енергия" и представител на WWF - България на COP26.

На кръгла маса с водещи политики, проведена в началото на ноември в София, от Коалиция "За зелен рестарт", в която участва и WWF - България, поне четири от парламентарно представените политически формации се ангажираха с предложението бъдещото правителство да включва позицията на "вицепремиер по климатичния преход и зелената трансформация".

Константин Христов
WWF - България

IN MEMORIAM

На 13 ноември почина проф. Никола Димитров Колев.

Лесовъдската колегия загуби един от първите и заслужили свои членове, който даде силни и сърце в името на горското дело, изъктан лесовъд - учен, преподавател и общественик.

Роден е на 11.05.1926 г. в с. Петково, Смолянска област. Завърши през 1953 г. Лесотехническият факултет на Селскостопанската академия в София и е назначен за директор на УОГС - Юндола. От 1975 г. започва да преподава във ВЛТИ, като от 1987 г. е професор в Катедра „Екология и опазване на природната среда“, където работи до пенсионирането си през 1991 година. Той е първият университетски преподавател по екология и опазване на природната среда във ВЛТИ и един от основоположниците и авторите на първите учебни планове, програми и квалификационни характеристики за профила, специализацията и специалността „Опазване на околната среда“.

Научните приноси на проф. Колев обхващат различни направления на екологията и опазването на природната среда. Автор е на над 150 публикации. Сред тях се открояват „Формово разнообразие на белия бор и неговата дървесина“ (1960); „Университетската гора“ (2006), поредицата от книги, посветени на защитени територии в Родопите, Рила и Пирин,

като част от неоценимото природно богатство на България. Самостоятелно и в съавторство публикува редица книги и монографии. Участва в много международни и национални научни форуми по проблемите на екологията. Последователно е зам.-ректор на ВЛТИ (1979-1983 г.), член на Академичния и Факултетски съвет, на Научните съвети по екология и опазване на природната среда в Научно-координатния център по екология при БАН и други. Дългогодишен научен ръководител на Студентския клуб по опазване на природната среда. През 2010 г. е удостоен с почетното звание „Доктор хонорис кауза“ на ЛТУ.

Заема редица обществени дължности в ръководствата на СЛБ, НТС по лесотехника, Съюза на учените в България. Председател на Съюза на лесовъдите в България от неговото възстановяване през 1990 до 1994 година. Член на Управителния съвет на СЛБ.

Ценен и уважаван от своите колеги, с които задълбочено и разпалено обсъжда проблемите на горското стопанство и промените от последните 30 години. Председател на Дружеството на лесовъдите ветерани - София, изказва непримирима позиция срещу безпринципните и неоснователни уволнения на колеги. Отзивчив и толерантен с колегите, респектиращ с искрена сърдечност и човечнина, за кое то е уважаван от лесовъдската колегия.

Награждан е с много отличия, сред които „Орден на труда“ - златен, „Св. Св. Кирил и Методий“ - I и II степен и други.

Поклон пред светлата му памет!

На 27 ноември почина инж. Росен Савов Попсавов.

Роден е на 23.12.1958 г. в София. ВЛТИ, специалност „Горско стопанство“, завърши през 1983 година.

През 1983 г. започва работа в „Агролеспроект“. От 1996 до 2003 г. последователно е главен и старши специалист, експерт и зам.-

директор на РУГ - София.

През 2003 г. е назначен за зам.-началник на НУГ, а в периода 2007-2009 г. е зам.-председател на Държавната агенция по горите.

От 2010 г. постъпва в РДГ - София, където е зам.-директор и директор от 2012 година. През 2016 г. е назначен за директор на новосъздадено ДГС - Сливница, като го укрепва институционално и организационно.

От 2017 г. е заместник изпълнителен директор на Изпълнителната агенция по горите.

Поклон пред светлата му памет!

IN MEMORIAM

На 12 октомври почина доц. д-р Емил Борисов Попов.
Роден е на 09.09.1957 г. в Костенец, Софийска област. Във ВЛТИ, специалност „Горско стопанство“, се дипломира през 1983 година.

През 1990 г. защитава докторска дисертация и след конкурс става научен сътрудник, а от 2000 г. - доцент, в Института за гората - БАН. Ръководител е на научно струк-

турно звено „Горска генетика, физиология и култури“. През 2020 г. е зам.-директор на ИГ - БАН. Работи в областта на горските култури, селекцията и семепроизводството. Участва в програмата за Европейско сътрудничество (COST). Автор е на над 64 научни публикации, доклади, отчети, рецензии и становища, в т.ч. за ЕК и ИАГ. Член е на редколегиите на сп. „Silva Balcanica“ и „Наука за гората“.

Поклон пред светлата му памет!

На 18 октомври почина проф. д-р Георги Кючуков.

Роден е на 08.11.1933 г. в с. Хърсово, Благоевградска област.

Завърши специалност „Механична технология на дървесината“ във ВЛТИ. През 1959 г. е избран за асистент по мебелно производство, получава научната степен „кандидат на науките“ (сега „доктор“) през 1970 г., от 1973 е доцент, а от 1985 - професор. Автор и съавтор е на 21 учебника, монографии и книги, на 25 оригинални БДС и над 200 хармонизирани европейски стандарта в областта на дървообработващата и мебелната про-

мишленост. Основател е на българската школа по конструиране, изпитване и оразмеряване на мебелите, която е призната и в чужбина.

Председател е на Отрасловия съвет за стандартизация по горска промишленост и на Техническия комитет за стандартизация 33 „Дървообработваща и мебелна промишленост“ към Българският институт по стандартизация.

Носител е на редица високи държавни и обществени отличия, сред които „Почетен знак“ и почетно научно звание „доктор хонорис кауза“ на ЛТУ и „Заслужил дяятел“ на НТС по лесотехника.

Поклон пред светлата му памет!

ЮРИДИЧЕСКА КОНСУЛТАЦИЯ

Кога работодателят може да прекрати трудовия договор на основание чл. 328, ал. 1, т. 5 от КТ и има ли закрила при прекратяване на трудовото правоотношение?

Отговор: Съгласно чл. 328, ал. 1, т. 5 от КТ работодателят може да прекрати трудовия договор, като отпари писмено предизвестие до работника или служителя в сроковете по чл. 326, ал. 2 от КТ при липса на качества на работника или служителя за ефективно изпълнение на работата. Основанието на чл. 328, ал. 1, т. 5 от КТ за прекратяване на трудовия договор са липса на професионални знания, умения и качества, които са необходими за изпълнение на възложената работа съгласно сключението трудов договор. Няма значение на какво се дължи липсата на тези професионални качества - недостатъчно образование, опит или липса на природни дадености (интелигентност, сърчност, психически или физически възможности и способности). Необходимостта от различни качества и умения непрекъснато се увеличава и с оглед на изпълняваната трудова функция диапазонът на необходимите качества непрекъснато се разширява. Ето защо според характера на изпълняваната работа и необходимостта от по-високо качество на работната сила непрекъснато се включват нови и съвременни изисквания към лицата, които изпълняват конкретните трудови функции, като например инициативност, творчество, умение за работа в екип, умение за разпределение и управление на работното време и съобразяване с конкретната ситуация, създаване на добър микроклимат в колектива и други. Дори работникът да притежава минималното необходимо образование и трудов стаж за конкретната длъжност, това не е гаранция, че той има качествата, които съответната длъжност или работа изискват за ефективното изпълнение на възложените му с длъжностната характеристика задължения. С оглед на трудовата функция, определена с трудовия договор, длъжностната характеристика и нейните изисквания, трябва да се преценяват качествата на работника или служителя и да се установява тяхната липса. Ако работникът ли служителят не изпълняват ефективно своите задължения в необходимото качество, количество и в срок при спазване на установени правила и технология, това може да доведе до прекратяване на трудовия договор на основание чл. 328, ал. 1, т. 5 от Кодекса на труда. Преди да прекрати трудовия договор на работника поради липса на качества за ефективно изпълнение на работата, работодателят трябва да установи, че работникът не притежава

ВЪПРОС: В кои случаи работодателят може да прекрати трудовия ми договор на основание чл. 328, ал. 1, т. 5 от Кодекса на труда (КТ) - при липса на качества на работника или служителя за ефективно изпълнение на работата? Имам ли някаква закрила при това едностренно прекратяване на трудовия договор от страна на работодателя, ако имам, каква е тя?

тези качества, които са необходими за изпълнение на трудовите му задължения. Липсата на необходимите качества трябва да е обективен факт, а не лично отношение или настроение на работодателя към конкретния работник или служител. Съгласно дългогодишната съдебна практика на Върховния касационен съд липсата на качества трябва да бъде трайно състояние на работника и тя да е доказателство за неспособността му да изпълнява резултатно възложената му трудова функция. Не може да се прекратява трудовия договор поради единична проява или инцидентно състояние на работника или служителя. В заповедта за уволнение на основание чл. 328, ал. 1, т. 5 от КТ трябва да се посочат конкретно липсващите качества на работника или служителя, необходими за изпълнение на възложената му работа. Трябва да се посочат и конкретни факти или в самата заповед, или в някои документи, към които тя препраща, които обосновават липсата на определени качества. Ако в заповедта за уволнение е посочен само законовият текст, това ще направи неизвестностъобразна. Ако лицето не притежава определени качества, необходими за длъжността, то не носи вина за това и тъй като основанието по т. 5 е беззиновно, прекратяването на трудовото правоотношение на това основание не може да се мотивира с дисциплинарни нарушения.

При прекратяване на трудовото правоотношение на основание чл. 328, ал. 1, т. 5 от КТ работникът или служителят имат предварителна закрила съгласно чл. 333 от КТ. Съгласно чл. 333, ал. 1 от КТ при прекратяване на трудовия договор на основание чл. 328, ал. 1, т. 5 от КТ работодателят може да уволни само с предварително разрешение на Инспекцията по труда:

1. работничка или служителка, която е майка на дете до 3-годишна възраст;
2. трудоустроен работник или служител;

На 30 октомври почина инж. Димо Иванов Митовски.
Роден е през 1953 г. в с. Ръжево Конаре, Пловдивска област. Завърши ВЛТИ през 1979 година. Трудовата си дейност започва като лесничий в Горско стопанство - Старосел (РДГ - Пловдив). От 1984 до 2009 г. работи в ГС (ДЛ) - Пловдив, където последователно е началник на ловнотехнически участък,

старши лесничий, а от 2002 г. - заместник-директор.

Известно време е директор на Общински гори - община Хисаря, като ръководител на ловен участък във фирма „Мавър“ ООД.

От 2011 до пенсионирането си през 2017 г. е зам.-директор на ГС - Розино (сега ДГС - Клисура).

Поклон пред светлата му памет!

На 6 ноември почина проф. Евгени Тодоров Димитров.

Роден е на 22.02.1933 г. в с. Гюргич, Видинска област. ВЛТИ завърши през 1958 година. До 1967 г. работи в „Агролесопроект“ - София, а след това постъпва като асистент във ВЛТИ. През 1974 г. получава научната степен „доктор“, през 1983 е избран за доцент, през 1990 става „д.с.н.“ (се-

га „доктор на науките“), а през 1993 - за „професор“. Чел е лекции по дисциплините „Лесоустройство“ и „Горска таксация“, бил е ръководител на катедра „Лесоустройство“. Автор и съавтор на учебници и монографии и на над 160 публикации у нас и в чужбина. По-значимите му научни приноси са в областта на горската таксация, като някои от разработките имат приложен характер.

Поклон пред светлата му памет!

3. работник или служител с болест, определена в наредба на министъра на здравеопазването;

4. работник или служител, който е започнал ползването на разрешения му отпуск;

5. работник или служител, който е избран за представител на работниците и служителите по реда на чл. 7, ал. 2 и чл. 7а, за времето, докато има такова качество;

5а. работник или служител, който е избран за представител на работещите по безопасност и здраве при работа от общото събрание или от събранието на пълномощниците по реда на чл. 6, за времето, докато има такова качество;

6. работник или служител, който е член на специален орган за преговори, на европейски работнически съвет или на представителен орган в европейско търговско или кооперативно дружество, за времето, докато изпълнява функциите си.

В случаите по т. 2 и 3 преди уволнението се взема мнението и на трудово-експертната лекарска комисия.

Съгласно чл. 333, ал. 3 от КТ при прекратяване на това основание работодателят може да уволни работник или служител, който е член на синдикално ръководство в предприятието, на териториален, отраслов или национален ръководен изборен синдикален орган, през времето, докато заема съответната синдикална длъжност и до 6 месеца след освобождаването му, само с предварителното съгласие на синдикален орган, определен с решение на централното ръководство на съответната синдикална организация. Бременна работничка или служителка както и работничка и служителка в напреднал етап на лечение ин-витро не могат да бъдат уволнени с предизвестие на основание чл. 328, ал. 1, т. 5 от КТ. Работник или служител, който ползва отпуск по чл. 163 от КТ (отпуск поради бременност и раждане), не може да бъде уволнен на основание чл. 328, ал. 1, т. 5 от КТ. Закрилата на основание чл. 333 се отнася към момента на върчването на заповедта за уволнение.

Справка: чл. 163; чл. 326, ал. 2; чл. 328, ал. 1, т. 5 и чл. 333 от КТ.

Димитър Найденов
юрист на ФСОГСДП

Интервю

Да бъдем водещ център за съвременни изследвания в лесобиологичната наука

На 3 ноември Събранието на академици на БАН избра за член-кореспондент проф. д.н. Георги Георгиев - директор на Института за гората - БАН. Това бе и повод проф. Георгиев, който встъпи в длъжност на 08.02.2021 г., да ни представи програмата за управление и развитие на ИГ - БАН за 2021-2024 година.

- Проф. Георгиев, както е известно, приемствеността в науката е особено важна. Какво приехте от предишното управление на Института, което ще продължите?

- През предишния период на управление (2017-2020 г.) са постигнати осезаеми успехи в научното, кадровото и финансовото укрепване на Института. Положено е началото на разрешаване на редица наболели проблеми - привличане на млади хора - докторанти и учени, обновяване на лабораторната техника и оборудване; осъществяване на ремонт и поддръжка на сградния фонд и част от парка, осигуряване на отопление в главната сграда и Опитната база във Велинград. От друга страна, предстои решаването и на други важни задачи, свързани с осигуряване на достойно заплащане на труда, подобряване на финансирането на научните изследвания, възстановяване на загубени акредитации за обучение на докторанти, осъществяване на неотложни ремонти на сградния фонд и останалата инфраструктура, дооборудване на лаборатории и други.

- Може ли да изведем основните приоритети, с които ИГ ще продължи да се занимава, отговаряйки на своята мисия за развитие на научната, научно-приложната и образователната дейност. Ка-то започнем от научната дейност.

- Основната стратегическа цел на Института за гората е утвърждаването му като водещ център за съвременни изследвания и внедряване на нови технологии в отделните направления на лесобиологичната наука. Целта е постижима чрез провеждане на фундаментални и научно-приложни изследвания на високо ниво в тематичната област на БАН "Биоразнообразие, биоресурси и екология".

ИГ ще се развива в съответствие с основните политики, дейности и мерки, заложени в Националната стратегия за развитие на научните изследвания в Република

България 2017-2030 "По-добра наука за по-добра България", визията и принципите на Стратегията за развитие на Българската академия на науките 2018-2030 г. и Програмата за устойчиво развитие 2030 на Европейската комисия.

Научната тематика на ИГ напълно съответства на една и частично на две от шестте тематични приоритетни области за научни изследвания, дефинирани в Стратегията за развитие на научните изследвания "По-добра наука за по-добра България 2017-2030".

ИГ традиционно е определил приоритетните стратегически направления за научни изследвания - Биологично разнообразие на горската флора и фауна, генетични ресурси, запазване и използване на горски генофонд; Структура, функциониране и адаптация на горите към климатични промени; Мониторинг, опазване и възстановяване на горите; Лесовъдски и социално-икономически основи за устойчиво стопанисване на горите.

В много от тези области ИГ има достижения на европейско и световно ниво. Научноизследователската дейност в приоритетните направления ще допринесе за изпълнение на целите на Националната програма за развитие "България 2030", в която фокусът в частта "Наука и научна инфраструктура" е поставен на стимулирането на приложните научни разработки, мерките за тяхната комерциализация и превръщането им в пазарни продукти с висока добавена стойност. По тъкъв начин дейността на ИГ ще допринесе за подобряване на качеството на теоретичните и приложните разработки и ще окаже положително въздействие върху икономическото развитие на страната.

- Какви оперативни задачи като новото ръководство сте си поставили?

- Институтът за гората все още не е разгърнал своя потенциал относно публикуване на резултатите от научните изследвания в най-престижни издания и публикациите в списания с импакт фактор и SJR индекс все още заемат незадоволителен дял (около 25 %). Необходимо е да положим усилия за подобряване на качеството на публикациите, както и за въвеждане на бюджетна субсидия, която включва компонент, отчитащ постигнати научни резултати, в размер на 20 %.

Много ни е важно и надграждането и развитието на научната инфраструктура. Най-реалистично е и занапред да се разчита на съвместни инфраструктурни проекти. За пример мога да посоча разкриването на Лаборатория за йонноплазмена атомна спектрофотометрия, по инфраструктурен проект СЕБДЕР към Фонд "Научни изследвания", при участието на 3 висши

училища и 4 института на БАН, с бенефициент Институтът по биоразнообразие и екосистемни изследвания. В бъдеще можем да използваме възможностите на Националната пътна карта за научна инфраструктура (2017-2023 г.). Одобрен е проект и предстои изграждане на съвременна подвижна лаборатория за мониторинг на горски екосистеми в Екостационара "Парангалица". В друго проектопредложение е направена заявка за създаване и оборудване на модерна Лаборатория за прилагане на дистанционни ме-

тоди за ранна диагностика и оценка на здравословното състояние на горски насаждения. В рамките на същия проект се предвижда техническо обновяване и дооборудване на две лаборатории - "Горска ентомология" и "Горска фитопатология", чрез включване в Националния център за растително здраве, в който ИГ ще поеме дейностите по защита на горите. Директорското ръководство ще полага усилия и за разкриване на лаборатория за молекуларни и генетични изследвания.

- Моля да се спрете на постиженията на ИГ в горската ентомология, в която учени и Вие лично имате огромен принос.

- Дейността на секция "Горска ентомология, фитопатология и ловна фауна" - от създаването си, през няколко трансформации, до наши дни - е белязана с ярки научни и научно-приложни достижения. По-важните от тях са детайлните проучвания върху биологията, екологията и вредността на най-опасните насекоми вредители, залегнали в разработване на научните основи на лесозащитата: боровата процесионка, гъботорвортка, листозавивачките, върховият корояд, короядът типограф, редица видове инвазивни насекоми и др., които причиняват над 90-95 % от щетите в горите. Институтът за гората е основоположник на биологичната борба с насекомите вредители в горите - от първите изпитвания на бактериални препарати преди половин век, до интродукцията на ефективния патоген *Entomophaga maimai* по гъботорвортката. В областта на горската фитопатология се открояват разработването на биологична борба с кореновата гъба, интродукцията на хиповирулентни щамове за борба с некрозите по кората на обикновения кестен и много други.

- Запознайте ни накратко с Вашата визия за развитие на Института за гората в бъдеще?

- ИГ и занапред ще продължи да се развива и да разширява своята изследователска и приложна дейност, следвайки главните си приоритети: опазване на биологичното разнообразие в горските екосистеми; разработване на теоретични основи за прилагане на лесовъдски системи за стопанисване на горите и опазване на околната среда; решаване на икономически и лесовъдски проблеми за устойчиво и природосъобразно управление на горските ресурси; смекчаване на последствията от климатични промени и адаптация на горите при климатични и антропогенни въздействия; разработване на екологосъобразни и безвредни биологични методи и интегрирани системи за борба с вредители и болести в горските екосистеми. Изследова-

телските направления са съобразени както със Стратегията за развитие на научните изследвания в БАН, така и с утвърдените научни тематики, заложени в Националната стратегия за научни изследвания в Република България 2030, Рамковата програма за научни изследвания и иновации на ЕС "Хоризонт 2020", Националната стратегия за развитие на горския сектор в Република България и Европейската стратегия за иновации и добро управление на местно ниво.

Ще продължим да водим публикационната дейност на ИГ като създал и издател на две от най-авторитетните български научни списания в областта на лесобиологичната наука и биологичното разнообразие в горите - "Наука за гората", и "Silva Balcanica".

ИГ има богат опит и дългогодишни традиции в международно сътрудничество с европейски, американски и азиатски научни звена. Учените от Института участват в Рамкови програми на ЕС, INCO-Copernicus, Leonardo da Vinci, COST, както и в работата на EUFORGEN (European Forest Genetic Resources Programme), EFI (European Forest Institute), IUFRO (International Union of Forestry Research Organizations), FAO, UNEP.

За осъществяване на по-ефективно сътрудничество ще полагаме постоянни и целенасочени усилия за формирането на екипи от учени и специалисти, работещи в различни направления, и интердисциплинарни колективи, както и участие в европейските програми за мобилност.

- Вашите намерения в кадровата политика на Института? Изврат ли младите в науката?

- През предишния мандат на управление ръководството на ИГ успя да привлече млади хора - 15 докторанти и 8 асистенти, защищили докторандури и докторанти, както и един хабилитиран учени, което допринесе за подмяната и временно укрепване на кадровия състав на секциите. След пенсионирането на голям брой кадри през 2020 г. отделни звена отново започват да изпитват недостиг от хабилитирани учени. Привличането на млади и квалифицирани учени е възможно предимно чрез мотивиране на студенти за разработване на дипломни работи в Института за гората - БАН. В тази насока е необходимо да се разглежда ролята за засилване на интереса на младите хора към научно-изследователска кариера, което е един от приоритетите на актуализираната Национална стратегия за развитие на научните изследвания в Република България 2017-2030 година.

Светлана БЪНЗАРОВА

Снегорин HUSQVARNA ST 224

АГРОЛАНД - БЪЛГАРИЯ АД
София 1700, ул. "Осили" №13, тел: 024 666 916
e-mail: info@agroland.eu
www.husqvarna.bg

Husqvarna